

Fransa, AB'de yetkilendirilmiş neonikotinoidler grubunun sonuncusu olan asetamiprid üzerinde tam yasağı kabul etti

Автор(и): Растителна защита

Дата: 16.08.2025 Брой: 8/2025

Fransa Cumhurbaşkanı Macron, arıların kitlesel ölümünden sorumlu tutulan asetamiprid pestisidinin yeniden kullanıma sokulmasını kesin olarak yasaklayan bir yasayı imzaladı. France 24'ün haberine göre, aktif madde asetamiprid, arıların bağışıklık sistemini zayıflatıyor ve üremelerini bozuyor, ancak diğer faydalı türlere de zarar veriyor. Aynı zamanda, Fransız çiftçileri, son yıllarda artan zararlı böcek sayısından ürünlerini korumanın ciddi zorluğuyla karşı karşıya. Bu dönemde AB, pestisit kullanımını azaltma politikası izledi.

Yasa, ülkenin en yüksek mahkemesi olan Anayasa Konseyi'nin, asetamipridin yeniden kullanıma sokulmasına ilişkin tartışmalı hükmünü iptal etmesinin ardından, 12 Ağustos (Salı) günü Resmi Gazete'de yayımlandı. Mahkeme, neonikotinoidler olarak bilinen böcek ilaçlarının "insan sağlığına riskler" oluşturduğunu ve ülkenin Çevre Şartı'nda güvence altına alınan dengeli ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını ihlal ettiği için anayasaya aykırı olduğunu belirtti.

Temmuz ayında parlamentonun alt kanadı tarafından kabul edilen yasa tasarısının eleştirmenleri, yeterli tartışma olmadan aceleyle getirildiğini iddia ediyor. Başlangıçta hükümet, çiftçilerin giderek artan zararlı böcek sayısını kontrol etmelerine yardımcı olmak için pestisit kullanımını geri getirmeyi amaçlıyordu, ancak Fransa'da iki milyondan fazla kişi buna karşı bir dilekçe imzalayarak terazileri kimyasal maddenin kaldırılmasını destekleyenlerin lehine çevirdi. Başlıca çiftçi sendikası mahkemenin kararına karşı çıktı ve diğer AB ülkelerinde bu böcek ilacının belirli koşullar altında da olsa yasal olarak kullanılması nedeniyle, Avrupalı meslektaşlarıyla adil rekabet adına kararın yeniden gözden geçirilmesi çağrısını bir kez daha yineledi.

„Arı katili“ olarak anılıyor, ancak diğer böcekler için de tehlikeli

Asetamiprid, 1980'lerde geliştirilen ve 1990'lardan beri tarımda, özellikle kanola ve patates gibi tarla bitkilerinde, meyve bahçelerinde, bağcılıkta ve çiçekçilikte kullanılan sentetik bir böcek ilacıdır. Tüm neonikotinoidler gibi, böceklerin sinir sistemini etkiler. Tozlaşmaya yardımcı böcekler sadece zehirlenmekle kalmaz, aynı zamanda birçoğu yön bulma ve üreme bozuklukları gibi uzun vadeli hasarlar da görür. Asetamiprid hem temas hem de sistemik bir böcek ilacıdır, yani kimyasal bitki dokusu boyunca yayılır ve aslında zararlı olmayan otçul böcekler tarafından da tüketilir.

Tüketiciyi koruma örgütleri, AB'deki onayı 2033'e kadar uzatılmış olan bu böcek ilacının tamamen yasaklanması için uzun süredir çağrı yapıyor. Sivil toplum kuruluşu Foodwatch'ın 2023 verilerine göre, meyve ve sebzelerin bu pestisitlerle kirlenmesi son yıllarda üç kattan fazla arttı ve diğer neonikotinoidlerin yasaklanmasının ardından ilaçlama daha da arttı. Araştırmaya göre, 2012'de test edilen tüm gıda örneklerinin %2,1'inde ve 2021'de %7,4'ünde kalıntı bulundu. Tatlı kiraz, kabak, patlıcan, ıspanak ve biberlerin yanı sıra yumuşak çekirdekli meyveler (elma, armut), sert çekirdekli meyveler (kayısı, kiraz, şeftali), üzüm, taneli meyveler, domates, biber, salatalık ve marul sıklıkla kirlenmişti.

Kimyasal maddenin kullanımının çevre ve sağlık üzerindeki etkileri üzerine çok sayıda bilimsel çalışma yapıldı. Stuttgart'taki Hohenheim Üniversitesi tarafından yapılan son bir çalışma, asetamipridin belirli böceklerle karşı, örneğin bal arıları üzerinde yapılan öngörülen duyarlılık testlerinde belirtilenden 11.000 kat daha fazla zehirli olduğunu buldu. Bir dizi tarla, sera ve laboratuvar deneyi, asetamipridin çeşitli bitki tahtakuruları üzerindeki

etkilerini analiz etti. Bunlar yaygındır ve sebze ve meyve mahsullerine zarar vermenin yanı sıra, kuşlar ve omurgasızlar için bir besin kaynağıdır.

Fransa'daki çiftçiler neden Anayasa Konseyi'nin kararına katılmıyor

Fransa, AB'nin en büyük şeker pancarı üreticisidir ve bu ürün giderek daha fazla, çeşitli ekonomik açıdan önemli hastalıkların vektörü olan yaprak bitleri tarafından bulaştırılan viral hastalıklardan etkilenmektedir.

Uygulamada, 2018'den beri Fransız üreticilerin, şeker pancarında yaprak bitlerine karşı kullanılan ve aynı zamanda direnç gelişimi riski yüksek olan piretroidlere iyi bir alternatif olan asetamipridi kullanmalarına izin verilmiyor.

Asetamiprid, diğer Avrupa Birliği (AB) ülkelerinin bitki koruma programlarının bir parçasıdır ve destekçileri, Fransız çiftçilerinin Avrupalı meslektaşlarıyla rekabet edebilmelerine yardımcı olmak için buna ihtiyaç duyduklarını savunuyor.

Aynı zamanda, şeker ve yem pancarı üretiminin de önemli olduğu Almanya gibi ülkelerde şu anda acil durum temelinde (AB) 1107/2009 sayılı Tüzük uygulanıyor ve çiftçilerin böcek ilacını 120 güne kadar kullanmasına izin veriliyor. 2024 baharından itibaren oradaki çiftçiler bitki koruma ürününü kanola ve patatesten de kullanabilirken, meyve yetiştiricileri elma üretiminde kullanabiliyor.

Fransa'daki durum, çiftçilerin, çevrecilerin ve bilim insanlarının çıkarlarının çatıştığı pestisit düzenlemesinin karmaşık zorluklarını gösteriyor. Asetamiprid etrafındaki tartışma, pestisitlerin onaylanması kararının genellikle ekonomik çıkarların sağlık ve çevre riskleriyle dikkatli bir şekilde dengelenmesine bağlı olduğunu gösteriyor.